دوهفته نامه فرهنگی-اجتماعی
آلا

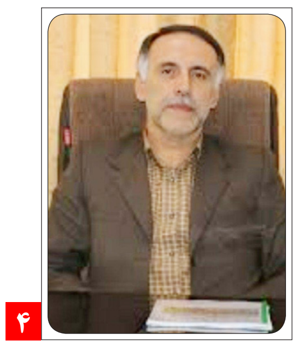

جعفری معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع استاندار کردستان گفت:

آمار بالای بیکاری کردستان نتیجه عدم مهارت فارغ التحصیلان دانشگاهی است

عدم مهارت فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و متناسب‌نبودن آموزش‌ها با نیاز بازار کار از جمله دلایل آمار بالای بیکاری در کشور و استان است. خالد جعفری صبح امروز در جلسه کارگروه توسعه اقتصادی استان، که دستور کار اول آن تبیین ضرورت توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای بر اساس نیاز بازار کار و نقش آن ....

۴

پێشمەرگە، جاش، چەتە: فەرهەنگی وتووێژی کوردەواری

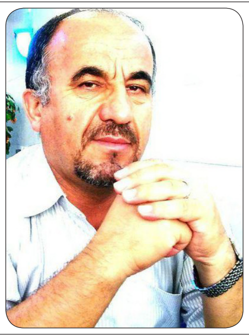

کاتێک بە وردی سەرنجی دۆخی وتووێژی ناوچە کوردیەکان، بە تایبەت کوردستانی ئێران دەکەین وشەگەلێک دەکەوێتە بەرچاو کە دەتوانن پیشاندەری کەش و هەوای دیالۆگ و وتووێژی کۆمەڵایەتی کۆمەڵگای کوردی بن. وشەگەلی سیاسی کە چالاکانی سیاسی کورد بە کاریان دێنن زۆرن. بە بڕوام من ئەمانە لە سێ بەشدا شوناسە دەکرێن وەک: ....

۲

نیمه اول مرداد ۱۳۹۹
سال چهارم • شماره ۲۴ • ۴ صفحه • ۱۰۰۰ تومان

خبرنگار، بامردم برای مردم

سخن نخست

به بهانه روز خبرنگار

بهنام نیک‌سرشت

با فرا پیچیده شدن بحران ها و چالش های مختلف در کشور و درهم تنیدگی چند وجهی فرهنگ مردم با چالش های پیش‌رو ، امروز بیش از هر زمان دیگری نیازمند استفاده از ابزار توانمند و فرهنگ سازی چون «قلم» توسط خبرنگاران هستیم تا جاری شدن حقایق را در بافت اجتماعی جامعه توصیف و تحلیل نماییم.

قلم به نشانه بارز پارادایم قلب رسانه ها، جهان را در چنبره خود قرار داده و جهانیان را از پیرامون اوضاع علمی و تکنولوژی آگاه می‌سازد، اینجاست که قلم فرسایان و صاحب قلمان در تمامی عرصه ها نقش آفرینی می‌کنند و اوضاع را ضمن تحلیل و بررسی و ارائه تدابیر و راهکارها به چالش می کشانند، در این اثناء رسانه های آزاد و مستقل و مردمی ضمن اسقبال بیشتر از بطن و ذات مردم، با اهتمام بیشتر و عزم جدی در استیلای فرهنگ رسانه گام بر می‌دارد و ماجراجویانه و حقیقت گویانه حقایق را با عینیت دنبال می‌نماید تا کماکان مورد وثوق اذهان عمومی قرار بگیرند، بر همین اساس و مبنا جراید و سایت های مردمی، حقیقت « با مردم برای مردم» را سر لوحه کار خود قرار داده و با دیدگاه و خط مشی راستین، اوضاع و احوال عمومی(مردم) را با رهیافت کلی و وسیع با داده های کیفی رصد می نمایند.

امروزه اصحاب رسانه و سایت های خبری تنها منبع موثق و راستین جهانی نام برده میشوند و تنها قدرتی که ریشه در واقعیتهای مشهود و بدیهی، موضوعات مختلف را تبیین مینماید، بر اساس قوانین خبر نگاری موضوعات قابل نشر بایستی شالوده منابعی معتبر و عینی باشد و همچنین پژواک حقیقی ارگانها و نهادهای سیاسی را به هدف سازندگی و آگاه ساختن مدیران و مسئولان مورد نقد و بررسی قرار دهد، خبرنگاران بت منابع اطلاعاتی موثق میتوانند چنان سنگری عمل کنند که با آگاه ساختن از واقعیتهای موجود، مردم را مسلح سازند، جامعه مسلح اطلاعاتی را میتوان به طور دائم و همیشه آماده باش تصور نمود، معالوصف متأسفانه سایتها و روزنامه هاییکه از واقعیتهای عینی و راستین خبر و اطلاعات موثق تهیه میکنند یا به ندرت یافت می شوند یا وابستکی حزبی و جناحی و انتخاباتی دارند یا اگر به معنای کلمه « اصحاب» رسانه یا پیام رسانان واقعی باشند مورد محاکمه و بازخواست قرار میگیرند چرا که نشر برخی واقعیتها همیشه برای متولین امر مدیریتها، تلخ و ناگوار خواهد بود، مع ذالک عملکرد چنین مدیریتهایی اگر رسانه ای نگردد به طور حتم ریشه بسی از فسادها روز به روز قطورتر و ناعلاج تر میگردد. در باب لزوم پر رنگ شدن شفافیت خبرها در جامعه تنها راه مبارزه با فساد در دنیا «قدرت رسانه ها» شناخته شده است. و این در حالیست که کمتر رسانه ای را می توان یافت که ضعفها، قوتها، و حتی راهکارها و راهبردها را به طور منسجم و بشر دوستانه عینی و شفاف اطلاع رسانی نماید، رسالت واقعی یک خبرنگار بر آن باید باشد رویکرد و خط مشی هایش را از چشم انداز مردم برگزینند، در واقع صدای مردم باشید و آنچه را که دغدغه‌مند عموی مردم است را به سمع و بصر برساند. و واقف باشیم بر این اصل مهم که رسانه های آزاد و مستقل و فارغ از فشار قدرت سیاسی، مانع از بروز و ظهور و گسترش فساد خواهند شد، بر همین مبنا با نشر و پردازش صحیح، دقیق و سریع اطلاعات، وقایع جامعه. را عینا رصد کرده و در چارچوب قوانین ژورنالیسم به جد و نهایت صلابت و شکیبایی، نقد ها را به هدف سازندگی، و عملکردها را با طرح راهکارها دنبال خواهند کرد.

شەمسەدینی شارەزووری، هاوشێوەی فەلسەفەی(شیکاری)ی هاوچەرخ «زمان» بە هێم وبناخەی فەلسەفە دەزانێ
[ئەیووب گازرانی]
صفحه ۲

لە قوتابخانەی شیرازەوە تا حوجرەکانی سلێمانی
[ڕەزا نووری‌پوور]
صفحه ۳

کشور نیازمند آموزش های مهارتی
[اشرف رسولی]
صفحه ۴

گذشت پنج ماه از شیوع ویروس کرونا در استان کردستان
[نشمین نوشادی - ایسنا]
صفحه ۴

دیدگاه

تو یک فریب خورده سیاسی هستی؟

منصور شیخی

«بخش دوم»

برای انتخابات شورای شهر شخص کاندید:

۱) بیشتر در حاشیه های شهر آفتابی می شود.

۲) از لباس محلی (که واو پانتول) استفاده می کند.

۳)اگر زن باشد عکسی را روی پوسترش تعریف می کند که مالک آن را در هیچ شوی لباس و کنسرتی نمی توان یافت و همین تصویر آرای زیادی را به صندوقها خواهد کشاند.

۴) اگر در وضعیت کرونا نباشیم، مسجدها و مراسمات ختم را قوروق می کند.

۵) مدام دست راست به سینه دارد که نشان از ارادت و احترامی ملکوتی به مردم داشته و چپ و راست به مردم سلام می دهد حتی به کسانی که قبلا اگر آنها را رودرو می دید راهش را کج می کرد.

۶) به چهره های معتمد و مردم دار، معلمین، ریش سفیدان، ریاست هیئت های ورزشی، سمن ها، فعالین اجتماعی، نویسندگان، روسای موسسات، هنرمندان، قهرمانان، مربیان، مجتمع های مسکن مهر و غیره سر می زند و ارادتی فرا تصور نشان می دهد.

۷) برای شهر اعتبارات استانی جذب می کند.

۸) نماینده و رئیس جمهور را به پیگیری برای اوضاع و تنگناهای معیشتی مردم فریاد می زند.

۹) تمامی خیابان ها و کوچه ها را بازسازی و آسفالت ها را نوسازی می کند.

۱۰) تمامی قوانین کمسیون ماده صد و ماده پنج را به سمت منافعِ مردمِ تنگ دست انعطاف می د هد .

۱۱) از جذب سرمایه های خارجی و کشوری می گوید و شهرستان را جزء منطقه آزاد تجاری می کند.

۱۲) ارتباطش را با مدیران شهری و استانی عالی معرفی می کند و وقتی بین جمعیت قرار گرفته خیلی ماهرانه در توهم با نماینده و فرماندار و شهردار و مدیران شهری تماس گرفته و با تُن صدای بالا وعده هایی را از ایشان می گیرد.

۱۳) وعده انتخاب شهرداری را می دهد که در سطح شهرداران کلان شهرهای دنیا چون "توکیو" قرار دارد.

۱۴) پروتکل های کنونی را برای مبارزه با کرونا غلط می بیند و پروتکل پیشنهادیش به کمیته بحران شهرستان را که چاره گر نهایست منوط به پیروزی در انتخابات ارائه می دهد.

۱۵) خود را از خانواده ای فقیر و درد آشنا معرفی می کند.

۱۶) طی یکی دو روز هفته تبلیغات، آنقدر شعارهایش را فریاد زده که صدایش گرفته و در روز سوم، شما صدای گرفته و قیافه مظلومانه او را در چهره ای قهرمانانه تداعی می کنید که برای واخواهی حقوق از دست رفته مردم چه کارهایی که نکرده.

۱۷) ظرفیت و پتانسیل های شهرستان را آنقدر بزرگنمایی می کند که اولین پیشنهادش به نماینده مجلس را برای استان شدن شهر، وعده می کند.

۱۸) دست روی نقطه بعضی از ارزش های عمومی گذاشته و مانند تعدادی از کاندیداهای ادوار قبل سراغ شیوخ معروف منطقه رفته و از او طلب امداد غیبی و ماورائی می کند و ارادت خود را به خاندان شیخ بیش از پیش با تجدید بیعت مستحکم می کند.

و صدها مثال دیگر از این داستان که پایانی ندارد.

متاسفانه چون فواصل دوره های انتخاباتی چهار ساله می باشد و فشارهای روحی و روانی روزمره و ساعتی مردم، مدام رو به افزایش است این فاصله زمانی برای اقشار آسیب پذیر چهار قرنی گذشته و خاطرات روزهای تبلیغ و انتخابات تا حدودی از اذهان عمومی پاک شده و احتمال افتادن در دام شعارهای کاندیداتورهای فرصت طلب زیاد می باشد، پس گاه گداری مرور کردن این دوران و فریادهای گوش خراش باند و بلندگوهای میدان آزادی(به ر گاراج) و سخنرانی های ناجیان مردم از واجبات این روزهاست.

البته با جهشی نسبی در شعور سیاسی مردم به واسطه توسعه ارتباطات و دسترسی به حوزه آگاهی در اینترنت و دنیای مجازی تا حدودی کار کاندیداها مشکلتر و ورق های آسشان کمتر و باید روش بازی را تغییر داده و به اصطلاح باید رو بازی کنند که اگر گافی انتخاباتی بدهند به واسطه نظارت دوربین های فعالین اجتماعی گیرنده های مردمی از دسترس خارج شده و بی اخلاقیهای انتخاباتی موجب شرکت حداقلی مردم در انتخابات و حضوری کم رنگ پای صندوق های اخذ رای خواهد شد.

و در نهایت حد اقل کاری که از دستمان بر می آید، حراست از شعور اجتماعی و مالکیت سیاسی بر خاک و بومی ست که متعلق به فرزندانمان است

چون

"پوپولیسم شاخه ای از شعبده بازیست زیرا ما را با ترفندهایش از حقیقت دور می کند و آنچنان ماهرانه واقعیتی دیگر را خلق می کند که سال ها زمان می برد تا متوجه حقیقت شویم."

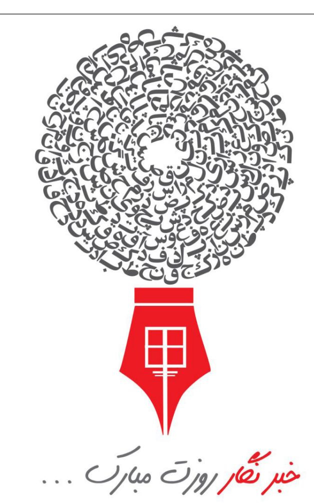

شورای نویسندگان هفته نامه آلا

دوهفته نامه فرهنگی-اجتماعی

رییس پارک علم و فناوری کردستان در نشست مجازی با شرکت‌ها و واحدهای فناور؛ توسعه استان مستلزم توسعه واحدهای فناور و پارک علم و فناوری است و این مهم با تعامل شرکت‌ها و پارک انجام می‌شود

کوردی

پنج‌شنبه ۱۶ مرداد ۱۳۹۹/ شماره ۲۴/ سال چهارم/ ۴صفحه

شەمسەدینی شارەزووری، هاوشێوەی فەلسەفەی(شیکاری)ی هاوچەرخ «زمان» بە هێم وبناخەی فەلسەفە دەزانێ

ئەیووب گازرانی

«زبان» شالوده و بنیاد فلسفه‌ی‌نورشهرزوری)

شەمسەدین محەممەد شارەزووری، یەکەزانەڤان (فیلسووف)ی سەدەی حەوتی کۆچی، کەسێک ک مێژوونووسانی فەلسەفەی (بەعارەوی نووسراو) یش، ئاورێکی بەخێریان لێی نەداوەتەوە و زۆربەی زانەڤانانی پاش خۆی (میرداماد و مەلاسەدرا نەبێ) هەرناویشیان نەهێناوە!

شەمسی شارەزوور، زانەڤانێکی سەربە فەلسەفەی ڕووناکایی یە،ک جیا لەوەی نە یهشت پاش ڕاخوشینی «شەهاو»ی ژیانێ کورتی «سوهرەوەردی»، ڕووناکایی چرای ژیرایەتی و بیروەرزی بکوژێتەوە،ک مامۆستا ی شەهیدی، ٔسوهرەوەردی دایگیرساند.

سوهرەوەردی وەک شێلگیرترین ڕەخنە گری مەنتقی ئەرەستوویی و سەرهۆناسی زانستی مەنتق**ی تەشک(بروانە> ضیاء موحد،نوآوریهای سهروردی درمنطق) بایەخێکی یەکجار زۆردە دا بە ڕەفت وگفتی بە ئاوەز و ژیرانە، بۆیە بەردەوام بە ڕێبوارانی فەلسەفە وشداری دەدا ک هۆشتان بە ئاکاری خاپینۆکانە،نا تەندروست، چەواشەکارانە و تەنانەت بکوژانەی زمانهوە بێ:

« هۆشتان بێ!

زمانکوژ نەکرێن!»

سوهرەوەردی گرینگی یەکی بێ وێنەی دەدا بە «مغلطە» و چەواشەکاری - نە خوازە چەواشەکاری زمانی - لە ڕەوتی تێ فکرین و بیروەرزی دا، و وەک پەتایەک ک تووشیاری بیرگە و زمانگە هاتووە ، چاو لێی دەکا.

ئاوردانەوەی بیری شارەزووری- وەک خوێندکاری بیرگەی گەورای سوهرەوەردی -لە زمان ومەنتق،لەم نەریتە جێکەوتووەی ڕێباز و شێوازی سوهرەوەردییەوە ،سەرچاوە دەگرێ.

شارەزووری ڕاڤەیەکی شیکارانەی تۆکمەوتەواوی لە «فەلسەفەی ڕووناکایی سوهرەوەردی- د کتێبی «شرح حکمت الاشراق «دا - بەدەستەوە دا و، گەورەترین زانستنامەی فەلسەفە ی»الشجره الاهیه...» نووسی و هەروەها ژیان نامەی فیلسووفانی نووسیوە «تاریخ الحکما: نزهەالارواح و روضە الافراح» ک ئێستاش ژێدەر و سەرچاوەیەکی گرینگی ڤەکۆلەڕان و مێژوونووسانی فەلسەفەیە.

مەلاسەدرا، خاوەنی گەورەترین زانستنامەی فەلسەفە «اسفاراربعە « د سەدەی یازدەی کۆچی دا ، ئەڵهاوبەهرەی زۆری لە زانستنامە تۆکمە و فرەلایەنەکەی شارەزووری ڤەرگرتووە.

یی زانست نامەیە، داگری پێنج پاژە:

پاژی یەکەم: پێشەکی یەکی گشتی: پۆلین کردنا زانست.

پاژی دوویەم :ڕێبیر (منطقە لۆزیک)

پاژی سێیەم : ئاکاروئەخلاق ، ماڵبەڕیوە بردن ، سیاسەت و ڕامیاری.

پاژی چوارەم :زانستێن سروشتی و ئارووینی.

پاژی پێنجەم : زانستی واوەسروشتی و...

ئەوەی پێوەندی بە باسی ئێمەوە هەیە، پاژی دوویەمی زانستنامەی شەجەر...ە، ک بۆخۆی داگری سێ بەشە: لێرەدا هەر ئاماژە بە بەشی یەکەمی دەکەین ک شارە زووری ، باسی فەلسەفەی زمان و لۆژیک ولێک ئالان و لێک نەپساوی دوو چەمکی لۆژیک و زمان دێنێتەئاراوە و هۆی ناواندن و شوبهاندنی کتێبەکەی بە «شجر «(داری ناسیاری) دەکا .

شەمسی شارە زوور، سەرجەم ناسیاری مرۆڤی شوبهاندووە و وێکچوواندووە بە دارێکەوە : بە پێب ئەم لێک چوواندنە»زانیاری و ناسیاری» وەسە دارێک ، خاوەن ریشە و قەو ولق و .

ئەوەی سەرەنج ڕاکێشە و بۆچوونا دەگمەن و بیوێنەی

شەمسی شارەزوورە، ل دۆر زمان ،کەلە فیلسووفانی سەردەمی ئێمە - سەردەمی «زمانبینی» * و زمانشیکاری - نزیکی دەکاتەوە.

یی ڕازەوان و زانەوانە، فەلسەفەی زمان و زانستێن سەربە زمان بە ڕەگ و ریشەی داری ناسیاری.مەنتق ولۆژێک (ڕێبیر) بە قەدی دار و زانستی واوەسروشتی و خودایی بە لق و پۆی یی شەنگە دارە دەژمێرێ و دەیچوێنێ .

نەجەفقولی حەبیبی، ک لە «شەجەرەی ئێلاهیە»ی شەمسەدینی محەممەدی شارەزووری ،کۆڵیوەتەوە و، ڕاست و ساقی کردۆتەوە و پێشەکی بۆ نووسیووە ،

لەم سۆنگەوە ،ڕەخنە لە شارەزووری گرتووە و، بەرپەرچی بۆچوونەکانی داوەتە وە . دیارە لێکۆڵەری دەقناس ، وەک پێویستە ، ئاگای لە گرینگایەتی ، جێگە و شوێنی فەلسە فەی زمان و،ڕەوتی وەرچەرخانی ناسیاری هاوچەرخ، لە بوون ناسی و ڕەوان ناسییەوە ، بۆزمانبینی* و زمان شیکاری نییە، بۆیە لە کرۆک وکاکڵی بە پێزی نووسەری دەق و لە بۆچوونا ورد و قووڵی شارەزووری نەگەیشتووە ، بۆیە بە ڕێز حەبیبی دەڵێ :

«بەڵام تا ئەو جێگەی ڤەدەگەڕێ بۆ دروستی مەبەست و جیهانی واقیع ،ڕێک بە پێچەوانە و بەراوەژووی بۆچوونا شارەزووری ڕاستە «

دە ڕاستی دا ، شارەزووری بەم وێک چوواندنەی ،زمان بە ڕەگ و ریشە و بنەمای هەموو زانستەکان دەزانێ .و بەم شێوەیە پلە وپێگەیەکی هەرەبەرز بە زمان و زانستێن سەر بە زمان دەبەخشێ .کە لە کەلەپووری فەلسەفی بە عەرەب نووسراوی پێشینیان دا بیر و بۆچوونێکی نوێ و داهێنەرانەیە. و بەم پێیە فەلسەفەی زمان لە فەلسەفەی گشتی دا دەبێ بە هیم و بنەما .

شارەزووری بەم وردبینی و تێبینی یانە، لە تێخوێندنەوەی نوژەن وئەمرۆیی لە زمان نزیک دەبێتەوە .

* (پێشەکی یان پاشەکی یەکی ناپێویست!

ئەوە کە نفش وبەرەی ئەمڕۆ،نەخوازەڵە، ئێمەی بیرڕووناکی کوردەواری، شەمسەدینی محەممەدی شارەزووری، فیلسووفی سەدەی حەوتی کۆچی ناناسین ، ئەوە ڤە دە گەڕێ بۆ درم و پەتایەکی بڤە و پرمەترسی ، کە وێناچێ ،بەمزوو، لە کۆڵی ئێمەی کڵۆڵ بێتەوە.

ئێمە بە نێو گ شتێک دا ڕۆدەچین:بە نێوئاگر و جەنگ دا و، بە نێو سیاسەت و تەنانەت گەرووی گرکان و حەزیا ش دا، بەڵام بە نێو »فەلسەڤە»دا نا!

سەدای سەدی هەست و نست و وزەی مەردمێک، کە ئێمە بین، سیاسەت هەڵی دە لووشێ ، کەچی ئێمەی بیرڕووناکی سیاسەت بردە(سیاست زدە) ی ئەم کوردەوارییە، لەبەر تەشەنەی ئەو پەتا بڤەیە، ئامادە نین .

هەزاریەکی وزەی ئاوەز و هێزی هزریمان تەرخانی»فەلسەفەی ڕامیاری»(یا بە زاراوەی فەلسەفەی بەرگ «سیاست مدن»)بکەین !

وا زۆربەی حێزبەرامیارییەکانی کوردە واری، پاش چەند دەیە، لە باری فکر و هزرییەوە ، بە موو چییە نە گۆڕاون، هەربەودەقەی جاران -لاو- ماون و،تێدامـاون و داماون !

یان سەرەنج بدە، چۆن تاکە»ڕێبێژ»وشێوە دەربڕینی خەڵک و مەردمی ئێمە هەربڕیتی یە لە شێعر هەڵبەست!

ڕامیار،ڕووناکبیر، وێژەناس و ڕەخنەگر وتەنانەت زانستوەریش،هەربە زمان هەڵبەست و پەخشانی شێعر بدوێن!

جا دیارە مەردمێک، کە ئێمەین،لەباتی ژیرایەتی و تێفکرین، خوومان بە کەلجان وهەست وسۆزە وە گرتووە. جا گەرەک ناگەرەک، هەرئەشێ سەرلە:

ژێردەستی، کیمیاباران، ئەنفال، حێزب فەرمانی، فەرهەنگی نادەربەست و ناتە ندروستی ڕامیاری وحێزبایەتی نا دەربەست ...دەربێرین !

با لە هەموو بواروبوارگەی چالاکی ڕامیاری، فەرهەنگی، ئەدەبی، ڕە خنە، ئابووری ، فێرکاری، زانکۆیی، وەرزین و... دا، ئەگەر دە مانەوێ کردوکارمان ڕەسەن،کارا و کارامە بێ ، با بایەخ بە هەرەوهزی هزری وبیروەرزی بدەین.)

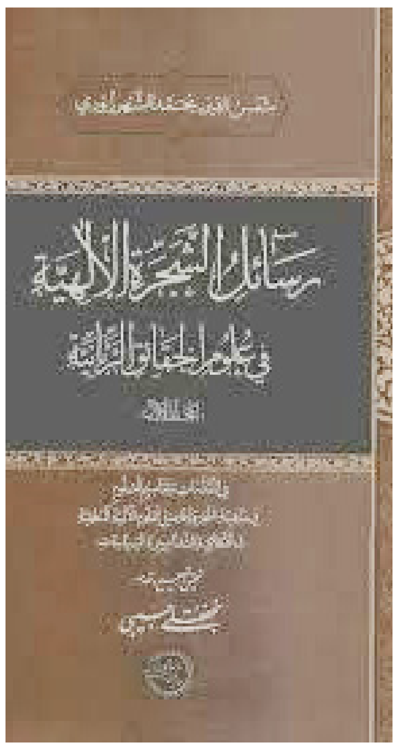

** وێدەچێ، وشەی»منطق: ڕێ بیر» نە لە» نطق «ی عەرەبی بەڵکوو لە وشە ی»مەنتر»و»مەنتەر»کردنی پاڵەیی یەوە هاتووە،(فرەپاتەکردنەوەی وشە و...) دە زمانی سانسکریت وهێندی دا بۆتە»مانترا»واتە» ذکر»

اداره کل راهداری حمل و نقل جاده‌ای استان کردستان

سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

شماره مناقصه: ۷۳/۹۸/۳۵

شماره مناقصه در سامانه ستاد: ۲۰۹۹۰۰۱۱۷۳۰۰۰۰۲۲

تجدید نوبت سوم مناقصه عمومی یک مرحله‌ای با ارزیابی کیفی به روش فشرده

کارفرما: اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای استان کردستان به آدرس: سنندج، چهار راه اکباتان، روبروی استادیوم ملک‌نیا، کدپستی ۶۶۱۵۷۶۳۱۵۴

موضوع: تجدید نوبت سوم مناقصه عمومی یک مرحله‌ای با ارزیابی کیفی به روش فشرده اصلاحی زود بازده نقاط حادثه‌خیز محور دهگلان تقاطع‌های قاضی‌آباد و سرینجیانه

مبلغ برآورد اولیه: طبق جدول ذیل و براساس فهرست بها راهداری ۱۳۹۹ می‌باشد.

ردیف	عنوان	شماره مناقصه	شماره مناقصه در سامانه ستاد	برآورد اولیه به ریال	مبلغ تضمین شرکت مناقصه به ریال
۱	اقدامات اصلاحی زود بازده نقاط حادثه‌خیز محور دهگلان تقاطع های قاضی‌آباد و سرینجیانه	۷۳/۹۸/۳۵	۲۰۹۹۰۰۱۱۷۳۰۰۰۰۲۲	۲۶،۸۶۳،۵۶۲،۲۲۹	۱،۳۴۴،۰۰۰،۰۰۰

مبلغ تضمین شرکا در مناقصه: طبق جدول فوق به صورت ضمانت‌نامه بانکی با اعتبار سه ماهه و با سایر تضامین اعلام شده طبق تصویب‌نامه هیات محترم وزیران به شماره ۱۲۳۴۰۲/ ت ۵۰۶۵۹ هـ مورخ ۱۳۹۴/۰۹/۲۲ می‌باشد.

کلیه شرکتهای دارای رتبه ۵ رشته راه و ترابری از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مجاز به شرکت در مناقصه می‌باشند.

مدارک و اسناد مناقصه از تاریخ ۱۳۹۹/۰۵/۱۸ در سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) www.setadiran.ir از ساعت ۰۸:۰۰ قابل دریافت می‌باشد.

مهلت دریافت اسناد مناقصه از تاریخ انتشار نوبت دوم آگهی به مدت ۸ روز و حداکثر تا تاریخ ۱۳۹۹/۰۶/۰۸ ساعت ۱۴:۰۰ می‌باشد. زمان بازگشایی پاکات پیشنهاد قیمت ساعت ۰۸:۰۰ صبح ۱۳۹۹/۰۶/۰۹ می‌باشد.

پێشمەرگە، جاش، چەتە: فەرهەنگی وتووێژی کوردەواری

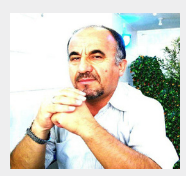

سەیید هاشمی هێدایەتی

کاتێک بە وردی سەرنجی دۆخی وتووێژی ناوچە کوردیەکان، بە تایبەت کوردستانی ئێران دەکەین وشەگەلێک دەکەوێتە بەرچاو کە دەتوانن پیشاندەری کەش و هەوای دیالۆگ و وتووێژی کۆمەڵایەتی کۆمەڵگای کوردی بن. وشەگەلی سیاسی کە چالاکانی سیاسی کورد بە کاریان دێنن زۆرن. بە بروام من ئەمانە لە سێ بەشدا شوناسە دەکرێن وەک:

* وشەی گۆڕدراوی زاراوەیی ولەهجەیی وەک: دێمۆکراسی. ڕیفۆرم. سوشیالیزم. دیکتاتۆریەت. پرۆپاگاندا و چتی وا

* وشە وەرگێڕدراوەکان لە زوانەکانیتر وەک: شۆڕش. خەبات. هێرش. چالاکی. گۆڕان. ژێرچەپۆک. داگیرکەر. سەربەخۆیی و چتی وا

* وشە ڕەسەنە کوردیەکان وەک: پێشمەرگە، جاش. چەتە

یەکم. ئەو وشانەی کە هین فەرهەنگی کوردە نیە بەڵام بە بۆنەی هێزو توانایی و دەسەڵاتی جیهانی ئەو وشەگەلە و بە کار هێنانیان لە گشت وڵاتەکاندا، لە زوانی ئینگلیزی یان فەرانسی و ئاڵمانیەوە وەر گێڕاوەتە سەر زوانی کوردی و بە لاجەو و شێوازێکی تایبەتی کوردەکان دووپات دەکرێتەوە. ئەم جۆرە وشەگەلە لە زوانی ڕەسەنی خۆیاندا ماناێکیان هەیە کە زۆرجا لە ناو کۆمەڵگای کوردەواریدا جۆرێکیتر مانا دەکرێتەوە. تارادەیێک بگرە ئەگەر ئینگلیزی زانێکی ڕەسەن لە گەڵ کوردێکدا وتووێژ بکات تێ ناگات کوردەکە چی دەڵێت. بۆ نموونە زۆرجار وتووێژکەرانی کورد شتێک لە دێمۆکراسی وریفۆرم تێ دەگەن کە بگرە لەگەڵ ئەوەی ئینگلیزی زوانەکان بۆی دەچن ئەرز و ئاسمان تۆفیری هەبێت. کوردە سیاسیەکان کە زۆربەیان ئەندام یان لایەنگر و سەمپاتی حێزب و تاقمێکی سیاسی یان کەسایەتیێکی سیاسین یان ئەدای لایەنگری ئەوان دەردێنن لایان وایە دێموکراسی بریتیە لەوەی خەڵک بەس ئازادن ئەو جۆرەی بیر بکەنەوە و چالاکی بنوێنن کە ئەوان و حێزب و ڕێبەرەکەیان بۆی دەچن. یان لایان وایە ڕیفۆرم و ڕیفۆرم خوازی ئەوویە کە ئاکامەکەی بێتە ئەوشتەی ئەوان و حێزب و پێشەواکەیان پێیان خۆشە، ئەینا دەبێتە دیکتاتۆریەت! یان سەبارەت بە سوسیالیزم. ئەوەشتەی پێشەوا و بناغە داڕێژەرانێک وەک مارکس و ئەنگلس یان بیرمەندانی پێش و پاش ئەوان وتوویانە نادرێت لە قەڵەم ورچاو ناکرێت بەڵکۆ ئەوان بە جۆرەی مانای دەکەنەوە کە خۆیان پێیان خۆشە. ئەم ڕەوتە بۆ کومونیزم و مارکیسم لنینیزمیش هەروایە. یان بۆبۆرژوازی و پرۆڵتاریایش. ئێوە بزانن مارکس چ کەسانێ بە پرۆڵتاریا دەزانی و لایەنگرانی مارکس لە کوردەواریدا چۆن بۆی دەچن و لە کوێ بە دوای پرۆڵتاریادا دەگەڕێن.

ئەم شێوازە بگرە لە زۆربەی وڵاتە غەیرە ئینگلیزی زوانەکاندا ڕچاو بکرێت. نیازم لە ئەم باسە ئەوە بو کە بڵێم لە فەزای وتووێژی نێوان چالاکەکانی سیاسی و کۆمەڵایەتی کوردستان مانا کردن و پێناسەی دێموکراسی، ڕیفۆرم، سوسیالیسم، پرۆڵتاریا و بۆرژاو شتی وا بە جۆرێکە زۆر لەگەڵ مانای بنەڕەتی ئەو وشەگەلا ڕێک ناکەوێتەوە و ئەوەی بە سەر ئاسمانی وتووێژی کۆمەڵایەتی کوردەواریدا زاڵە شێوازی عەشایری و بێگانە لە تەک مۆدرنیتە دایە.

دووهەم ئەو وشەگەلەسە کە لە زوانی ئەسڵی(ئینگلیزی، فەرانسی یان ئەڵمانی بۆ سەر زوانی کوردی وەرگێرانەتەوە وەک؛ شۆڕش، خەبات، گۆڕان، بەرە، دەسەڵات، داگیرکەري ژێرجەپۆکە، گەشە، نەتەوە وچتی وا کە بۆ وشەگەل؛ انقلاب (Revulation)، مبارزە (Fight)، تغییر (clange)، جبهە (front) و توسعە (Devlopment)، ملت((nation و... هەڵبژێردراون. دیارە لەم وەرگێرانەشدا کوردەکان بە پێ فەرهەنگ و ئەو بەرداشتەی خۆیان هەیانە مانایان دەکەنەوە و بە کاریان دێنن. وەک شۆڕش کە لە بنەڕەتدا بە مانای ڕاپەڕینی زۆرینەی خەڵک بۆ تێک شکاندنی دەسەڵاتێکە، کە چی لە ناوکوردەکاندا چەندەها شۆڕش ناوبراون کە بە دەس تاقمێک چەکدار یان ناوچەیێکی بووچک بە ڕێوە براون و هیچ نزیکیان بە مانای ڕاستەقینەی شۆڕشەوە نەبوە و نییە. لە

وشەی نزیک بە شۆڕشیش وەک بزوتنەوە هەر ئەم دووری مانای کوردی تەک مانای ڕەسەنی وشەی جنبش (movement) بە چاو دەکرێت. دیارە دونیای مدرن لە پاش مۆدرنیتە وشەگەلێکی خولقاندوە کە لە سەر سفرەی رۆنسانس هاتوونەتە ئاراوە. ئێمەی کورد کە هێشتا زۆرینەی فەرهەنگەکەمان عەشایری و تایفەگەری و یا لە سەر ڕوانگەی مەزهەبی, قورس بووگە, نەمانتوانیوە خۆمان و بیرمان و چالاکیەکانمان لە سەر مانای ڕاستەقینەی دێموکراسی، شۆڕش، خەبات، دیالۆگ و شتی وا دابمەرزێنین. بۆیە لەو سەد ساڵەی دواییدا کە کوردیش ئاوێتەی چالاکی نوێ بووگە نەمانتوانیوە وەک خۆی لە گەڵ ڕەهەندوڕەوت و شێوازی مۆدرنیتە هەڵسان و دانیشتن بکەین. بە بڕوای من تەنیا چالاکێک کە کورد لە ساڵانی ئەخیردا، بە گشتی وراستەقنە توانیویە لە سەر ڕەهەند و ڕەوتی ڕاستەقینەی دونیای نوێ، لە باری سیاسیەوە بە ڕێوەی ببات ڕێفراندۆمی سەر بە خۆیی لە هەرێمی کوردستانی عێراق بوو کە بە داخەوە زۆر لە ڕۆشنبیران و چالاکە سیاسیەکان، بە تایبەت پاشماوەی چەپی ناوخۆیی کەوتنە گیانی و بە جید تێکۆشان بیدەن بە عەرزا، کە دایشیان! دیارە بۆ خۆ ڕێک خستنی کورد لەگەڵ مەرام و باوەڕی مۆدرنیتە نیازە بنەما و سەرگوزەشتی دێموکراسی و شۆڕش لە جیهانی نوێدا بکرێتە سەرمەشق و ددانی پێدا بنرێت. ئەڵبەت ئەو قسەی من بەو مانا نییە کە لەو ڕێگەدا فەرهەنگ و پێشینەی کورد چاو نەکرێت. نا من لام وایە دەبێ بۆ چوون و چالاکیەکانمان بە پێوەری مۆدرنیتە هەڵ سەنگێت و تێ بکۆشین خۆمان لە پێوەرەکانی دونیای عەشایری و ئایدیولۆژی دوور بکەینەوە. ئەگەر وامان کرد دەتوانین هیوادار بین وڵاتمان بەرەو گەشە دەروات.

پێم خۆشە چەن ڕەستە سەبارەت بە دوو وشەی ژێر چەپۆکەو وشەی داگیر کەر بکەم کە گەرچی مانا کراوی وشەگەل ((زیر سلطە و مهاجم)) فارسی یان (rapist, Dominated) ئینگلیزین، بەڵام لە ساحەی وتووێژی ناو کۆمەڵگای کوردەواریدا مانا و چێژێکی تایبەتی هەیە. خەباتکاران و چالاکانی سیاسی کورد وە بگرە چالاکانی فەرهەنگی و مەدەنیش هەموو لە سەر ئەو شتە راوەستاون کە کورد ژێر دەسە و ژێر

»

دوهفته‌نامه فرهنگی-اجتماعی ئالا

طـی حکمـی بـا حضـور فرمانـدار دیوانـدره و مدیـرکل هواشناسـی کردسـتان، سـید هاشـم حسـینی دانش آموختـه دکتـری جغرافیـا از نیروهـای بومـی شهرسـتان، بعنـوان سرپرسـت اداره هواشناسـی دیوانـدره معرفـی شـد.

کوردی

پنج‌شنبه ١٦ مرداد ١٣٩٩/ شماره ٢٤/ سال چهارم/ ٤صفحه

پێشمەرگە، جاش، چەتە: فەرهەنگی وتووێژی کوردەواری

چەپۆکەیە و دەسەڵاتدارەکانیان لە چوار پارچەی کوردستانی ئێران، عێراق، تورکیا و سوریە، داگیر کەرن. لە دونیای غەیری کورددا داگیرکەر بەو هێزە دەسەڵاتدارەی دەوترێت کە بە زۆر هاتبێت و نیشتمان و ماڵ و سامانی گەلێکی داگیرکردەبێت و ئەوان وەک بەردە گوێ بە فەرمانی داگیرکەر بن. دیارە لەو دۆخەیدا گەلی ژێر چەپۆکە هیچ مافێکی نییە و هەر جۆری داگیرکەر ئەمر دەکات وا ژین دەباتە سەر. لە ڕاستی‌دا کورد ئەوەتا بووگە و ناوی هەیە لە وڵاتی ئێران ژیاوەو پاش دەوڵەتی ماد لە دەوڵەتی هێخامەنش بەدواوە تا ئێستا وەک هاوبەشی دەسەڵاتداران لە ئێران ژینی بردئتە سەر. بەڵام ئەوەی لە وتووێژی چالاکانی کوردی ئێرانی رچاو دەکرێت هێشتا خۆیان بە ژێر چەپۆکە دەزانن و فارس بە داگیرکەر؟ ئەم بۆچوونە بگرە بۆ کوردی عێراق و سووریا کە ژێر چەپۆکەی عەرەبن و کردی تورکیا کە ژێر چەپۆکەی تورکن ڕاس بێت بەڵام ناو بردنی داگیرکەر بۆ فارس لە ئێراندا جێگای پرسیارە. ئەڵبەت ئەمە بەو مانایە نیە من ئینکاری زوڵم و جەفای فارسەکان سەبارەت بە کورد بکەم باسی من مانا کردن لە وشەگەل ژێردەسەڵات و داگیرکەرە. ئەم باسە پێویستی بە تۆژینەوەو لێکۆڵینەوەی زۆرتر هەیە بەڵام ئەم یادداشتە شوێنێکی باش نیە بۆ پەرەدانی.

سێهەم چەن وشەی تایبەتی کۆمەڵگای کوردە کە لە سەر فەرهەنگ و ڕابردووی کورد پایەرێزی کراون و نموونەکەیان لە نێو میللەتانی‌تردا بەم شێوەیە چاو ناکرێت یان هەیە بەڵام دەقاندەق بەم شێوە نیە وەک؛ پێشمەرگە، چەتە و جاش. دیارە ئەم وشەگەلە کە دەس کەم لە حەفتا ساڵی ڕابوردوو بە زۆری لە نێوان وتووێژکەرانی کورددا بە کار هێنراون دەتوانن تا ڕادەیێک کەش و هەوای ئاسمانی دیالۆگ و وتووێژی ڕۆشنبیران و چالاکانی سیاسی و کۆمەڵایەتی ناوچە کوردیەکان پیشان بدات. ئەگەرچی وشەی پێشمەرگ لە زوانی کوردی و فارسیشدا پێشینەیێکی زۆر درێژی هەیە و بەو کەسانەی دەوترێت بۆ متمانە لە نەبوونی سەمی نێو خۆراکی پاشا و گەورەکان لە خواردەمەنی ئەوانیان دەخوارد، بەڵام بە کار هێنانی وشەی پێشمەرگە لە دونیای سیاسەتدا دەگەڕێتەوە بۆ حەفتا و پێنج ساڵی پێش کە خوالێخۆشبووگ قازی موحەممەد لە کاتی ڕاگەیاندنی ڕەسمیەتی ناوخۆیی کۆماری سەر بە خۆی مەهاباد ناوی ئەرتەش وهێزە چەکدارەکانی خۆی نا ((پێشمەرگە)). واتا هێزی چەکداری حیزبی کۆمەڵەی ژیانەوەی کورد کە لە دوایندا بوو بە حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران و ئەرتەشی کۆماری مەهاباد بو بە پێشمەرگە. کە وایە بناغەی دارشتنی وشەی سیاسی پێشمەرگە لە ناو کوردکاندا ئەو هێزەی بوو کە بۆ پاراستنی کۆماری کورد رچاو کراوە بەڵام پاش روخانی کۆماری مەهابادیش تەواوی ئەو هێزە سیاسیە کوردانەی روویان کردۆتە خەباتی چەکدارانە لە کوردستانی ئێران و عێراقدا، خۆیان بە پێشمەرگە ناساندوە وەک بلێی پێشمەرگە ئیتر چریک و گریلا (Guerilla) نیە بەڵکو خەباتکارێکی سیاسی کوردە کە شەڕی چریکیش دەکات. کەوایە لە ڕێکخراوەیێکی وەک حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران یان یەکیەتی نیشتمانی کوردستانی عێراق تەواوی ئەندامەکانی ئەو دوو حیزبە پێشمەرگەن، گەرچی چەکداریش نەبن. بەم شێوە پێشمەرگە لیباسی سیاسی لە بەر کردوە. نیازی بە وتنە کە لە کوردستانی تورکیا و سوریە حیزبی پارتی کرێکارانی کورد و هاوپەیمانانی بۆ پێشاندانی جیاوازی ڕەوتی خۆیان لەگەڵ کوردەکانی عێراق و ئێران، چەکدارەکانی خۆیان بە ناو گریلا واتا چریک ناو ناوەو قەت خۆیان بە پێشمەرگە ناو نەبردوە.

لە سەر ئەم بۆچوونە لە نێگای ئەوەڵدا دەبێ چاوەڕێ ئەوە بکەین کە پێشمەرگە هێزی سیاسی و چەکداری پارێزەری کورد و کوردستان بێت بەڵام لە ڕاستی‌دا و لە واقعییەتی کۆمەڵگای کوردەواریدا وشەی پێشمەرگە لە لای لایەنە سیاسیەکانی کوردستاندا ئەورۆ وەک کەرەسەو دارەدەستێک دێتەچاو بۆ بەربەرەکانێ لە گەڵ ئەو کەسانەی کە بۆ چوون و مەرامی ئەو حیزب و ڕێکخراوانەیان بە دڵ نەبوبێت. هەر بۆیە ڕۆژ لە گەڵ ڕۆژ ڕێز و شوێنگەی پێشمەرگە لە نێو کۆمەڵگادا کەمی کردهوەو تەرازی سەندوە. بۆ چونکوو خەڵک دەبینن هێزە سیاسیەکان تەنیا خۆیان پێ پێشمەرگەس و کەستریان پێ پارێزەری کوردو کوردستان نیە. بەم شێوە کە تاقمێک خۆی بە پێشمەرگە دەزانێت و هەرکەس وەکوو ئەوان نەبێت لە خزمەتگوزاری و چالاکی بۆ ڕزگاری کورد و کوردستان و لادەنێن و قتیان دەکەن و بە جاش، واتا دژی کوردو کوردفرۆشیان دادەنێن. هەروا کە هەموو دیومانە و دەی بینین پێشمەرگەکانی پارتی دێموکراتی کوردستانی عێراق لە شەڕی پارتیزانی دژی دەسەڵاتی بەعس، پێشمەرگەکانی یەکیەتی نیشتمانی یان پێ جاش بوو و ئەوانیان بە پێشمەرگەی کوردستان نەدەزانی. ئەویش بڵێم هاوکات لەگەڵ پێک هاتن و بە کاربردنی وشەی پێشمەرگە لە کوردستانی عێراقدا وشەی جاشیس دارێژراوە و هەر تاقم و گرۆهێک بۆ سووکی کردن بە موخالیفانی خۆیان کەڵکیان لێ وەرگرتووە ئێستایش تێکهەڵجون و دووبەرەکێ «جاش - باش» لەناو چالاکانی سیاسی کورددا هەر بەردەوامە.

نموونەکان زۆرن. لە کوردستانی ئێرانیشدا هەر هێزیکی سیاسی کورد، هێزە سیاسییەکانی کوردی موخالیفی خۆی بە جاش دەزانن و هەرچەشنە لایەنگریکی حکومەتیشیان پێ کوردفرۆشی وجاشیەتیە. کونگرە چواریەکانی حیزبی دێموکراتی ئێرانیش کە لە ساڵی ٥٨ لە ڕێزی حیزب جیا بوونەوە، دەبیرکوللی حیزب و لایەنگرانیانی بێ جاش بوو. ئەوانیش ئەمانیان بێ جاش بوو. لەو دواییانەیش‌دا کە حیزب بوو بە دو لق دیسان هەریەک ئەویتریان بە جاش دەزانی و لەسەردەمێدا زۆریان لە یەکتر کوشت. هەروەها کۆمەڵەی زەحمەتکێشانی کوردستان کە حیزبێکی کومونیستیە، هێزەکانی حیزبی دێموکراتیان پێ جاش بوو یزبییش ئەوانی پێ جاش بوو وبەم ڕوانگاوە لە سالانی ناوەندی دەیەی شەستی کۆچی هەتاوی زۆریان لە یاکتر کوشت. ئەو دوو بەرکیێ نێوان حیزبە سیاسیە کوردەکان زۆر بەربڵاوانە پەرەی سەندوەو ئێستا هەر هێزێکی سیاسی کورد، کە چەکداریش نەبن موخالیفەکانی خۆیان، کە چەکداریش نەبن بە جاش دەزانن. وشەی جاش گەلە وشەی جەیش عەرەبی وەرگیراوە بۆ ئەوەڵین جار لە لایەن هێزەکانی پارتی دێموکراتی کوردستانی عێراق بە ڕێبەری بارزانی دژ بە هێزەکانی جەلال تاڵەبانی ڕێبەری یەکیەتی نیشتمانی کوردستانی عێراق بە کار برا. کە پاڵیان دا بە حیزبی بەعسی عێراق وشان بە شانی جەیشی دەوڵەتی دژ بە پێشمەرگەکانی پارتی دێموکرات شەڕیان دەکرد. ئیتر لەو زەمانە بە دواوە تا ئێستا وشەی جاش وەک تانەیێکی سووتێنەر بووگەسە بایس دوو دەسەیی و چەن دەسەیی ناو کوردەکان. کە واتا هەر چالاکێکی سیاسی کورد خۆی بە پێشمەرگەی کوردستان دەزانێت و موخالیفەکانی خۆی بە جاش ناو دەبات. هێزە دەوڵەتیەکانیش بۆ سووکایەتی کردن بەو هێزە سیاسیە چریکی و گریلا و پێشمەرگانەی دژی دەوڵەت رابوەستن بە ناو چەتە ناو دەبات. «چەتە» وشەیێکی رەسەنی کوردیە بەو دەستە دز وجەردانەێ دەوترێت کە بە سیلاحی گەرم و کوشندە سەر ڕێ کاروانەکانیان دەگرت و رووتیان دەکردنەوە. واتا سارقێ موسەللەح. دەوڵەتە زاڵەکان بە سەر کوردەواریدا بۆ سووکایەتی کردن بە خەباتکارانی کورد، بە تایبەت ئەوانەی خەبانی چەکدارانە دەکەن پێیان دەڵێن چەتە. هۆی ئەو ناوبردنە هێرش کردنی ناخلافانەی پێشمەرگە بە سەرماڵ و سامان و بنکەکانی هێزە دەوڵەتیەکان یان سەر ڕێ گرتنیان لە ڕێگاکانی هات و چوو بوە.

بەم شیوە دەبینین سێ وشەی سیاسی تایبەتی ناوچە کوردیەکان (پێشمەرگە، جاش، چەتە) بووگنەسە کەرەسەیێک بۆ سووکایەتی کردن هەر تاقم و گرۆی سیاسی بە موخالیفەکانی خۆی. هەر چالاکێکی سیاسی کورد خۆی بە پێشمەرگە دەزانێت و خەباتکاری ڕزگاری کوردستان ئەوانەی دژی ئەونەبن بە جاش دەزانێت. دیارە حکوومەتە زاڵ بووگەکان بە سەر کورددا بەم شێوازە ناحەزەیان زانیوە و پێیان ناخۆش نییە ئەو دووبەرەکی و چەنبەرەکیەی «جاش و باش» هەتاهەتایە لە ناو کورددا بەردەوام بێت تاوەکوو کوردەکان بەجێ دژایەتی لەگەڵ دەسەڵاتی ستەمکار هەر خەریکی شەڕو ئاژاوەی ناوخۆیی بن. بەداخەوە ئەو سێ وشە پیشاندەری دووری چالاکە سیاسییەکانی کوردە لە ڕەوت و شێوازی مەدەنی و دونیای مودێرن وپیشاندەری زاڵ بوونی فەرهەنگی عەشایری و تایفەگەریە. وادیارە کورد زۆری ماوە بکەوێتە سەر ڕەوتی مۆدێرنیتەو دیالۆگی نوێ و نوێ خوازی.

له قوتابخانەی شیرازەوە تا حوجرەکانی سلێمانی

نووسین و لێکۆڵینەوەی: ڕەزا نووری‌پوور

پێشکەش بە ڕۆحی بەرزی مامۆستای خوالێخۆشبوو، سەعدی‌ناس و تێکۆشەری بواری ئەدەبی کوردی؛ دکتۆر عەلی روخزادی

«چاوخشانێکی خیرا بە سەر کەش و هەوای ئێران پاش هێرشەکەی چه نگیز »

ئەگەرچی پاش رووخانی حکوومەتەکەی سوڵتان مەحموود و غەزنەوییەکان، کەش و هەوای سیاسی و کۆمەڵایەتی ئێران کەوتە ژێر دەستی تورکانی ئەنیرانی، بەڵام بەهۆی ڕاهاتنی ئەو حاکمانە لە گەڵ فەرهەنگی ئێرانی، ناکرێ تاوەکوو پاش هێرشەکەی مەغوول حکوومەتی ناوەندی بە غەیرە ئێرانی بزانین. بەو بۆنەوە و هەروەها بە هۆی هەبوونی وەزیرگەل و کاربەدەستانێکی زانا و عالم وەکوو «نظام‌الملک و ...» لە دەزگای حکوومەتی‌دا، سەرەڕای ئەوەی ئاماژەی پێ‌کرا، فەرهەنگ و ئەدەبی ئێرانی هەر لە گەشە و نەشەی خۆیدا بوو. بەڵام ئەو گۆڕانەی کە پاش هێرشەکەی مەغوول بە سەر ئێراندا هات، بوو بە هۆی کەسەرێکی گەورە بۆ کۆمەڵگای ئێرانی کە لە سەدەکانی حەوت و هەشت و بە تایبەتی نۆ دا هاتنە خۆ پیشاندان و ئەو بەڵایەی بە سەر ئێراندا هێنا کە هێنای.

سوپای تاتار بە سەرکردایەتی چەنگیز (تەمووچین Temodjine) لە ئاخر و ئۆخری ساڵی ٦١٦ی کۆچی‌دا هێرشی کردە سەر ئێران و بوو بە هۆی تێکشکانی هێزی خوارەزمشا کە ساڵی ٦٢٨ی کۆچی بۆ یەکجاری قاڵی برایەوە. ئەو هێرشەی کە بۆ ماوەیێکی زۆر کاولکەرانی تاتار و زەردپێستەکانی ئاسیای ناوەندی، ئێرانیان کردبوە جێی ڕمبازێنی ملهوڕانی زلهیز و زۆریکی زۆر لە پاشماوە و دەسکەوتەکانی فەرهەنگی ئرانیان لەناو برد و جگە لە چەن ناوێک لە دووتوێی هەندێ کتێبدا، هیچ ئاسەوارێکیان لێ نەماوە.

جەردەیی و تاڵان، سەربڕین و پیاوکوشتن، بێ‌ناموسی و پەرە ئەستاندنی بەربەرەکانێ لە گەڵ دین و ئایین و دوو دەستەیی و چەن دەستەیی و هتد بو ماوەی دوو سەدە و بگرە زیاتریش لە ئێراندا درێژەی خایاند. هۆکارگەلێکی دەرەکی و ناوخۆیی وەک سستی و تەمبەلی خەلک و نەبوونی بنەمایێکی پتەوی بڕوایی و نەبوونی دەسەڵاتدارێکی هێقمی ناوەندی و یەکگرتوویی و زوڵم و زۆری بێ‌ئەمانی خوارەزمشاییەکان و ڕانەهاتنیان لە گەڵ هێزی مەغوول و دنەدانی وڵاتانی دەورووبەر و هتد بوونە ڕێ خۆشکەری ئەو هێرشە نگریسە و ئەو هەموو نەهامەت و ماڵ ویرانیەی کە توشی ئێران بوو.

لە ساڵی ٦١٧ەی کۆچی و پاش داگیرکردنی سەمەرقەند و کاولکردنی زۆریک لە شارە ئاوەدانەکانی‌تر، تاقمێکی زۆر لە خەڵک بریندار بوون و کوژران وە یان بە دیل گیران و خرانە ژێر ئەشکەنجە و ئازار و زۆریک لە پیاوان و ژنان بوونە نۆکەر و قەرەواشی بەردەستی سوپای تاتار. زۆریکی زۆر لە ناوەندەکانی ئەدەبی و زانستی و فەرهەنگی (وەک ترمذ، بەلخ، بامیان، نەیشابوور، هەرات، سند و ...) وێران و خاپوور کران.

پاش مەرگی چەنگیز لە ٦٢٤ی کۆچی‌دا «جورماغون» وێڕای لە ناو بردنی «جلال‌الدین منکبرنی» هەندێ شار و ناوچەکانی وەک غەزنەین، کابول، سیستان، تەبەرستان، گیلان، ئەران، ئازەربایجان، عێراق، ئەرمەنستان و ... کە چەنگیز فریا نەکەوتبوو بیانگرێ، داگیری کرد و هەمان کوشتن و برینی شارەکانی تری بە ئەنجام گەیاند.

لە ساڵی ٦٥١ی کۆچی‌دا هەلاکۆخان لە لایەن دەرباری موغولستانەوە نێردرا بۆ گرتنی قەڵاکانی ئیسماعیلیە و لەبەین بردنی خەلیفەی عەباسی لە بەغدا. «المعتصم‌بالله» لە ڕۆژی چوارەمی مانگی سەفەری ٦٥٦ کەوتە بەر هێرشی سوپای هەلاکۆخان برای «منگوقائان» و دەسەڵاتداری ئەو دەمی ئێران و شاربەدەر کرا و پاشان کوژرا کە ئەم ڕەوتە کاریگەریەکی زۆری لە سەر ڕەوتی فەرهەنگ و ئەدەبی ئێران/ فارسی دانا. لە لایێکی تریشەوە تابۆی هێرش کردنی سەر دەسەڵاتدارانی خولەفای ئیسلامی شکان و نواندی کە ئەکرێ سەردارە ئێرانیەکان بۆ خویان عەلەمی دەسەڵاتداری هەڵدەن. شتیک تا ئەو ڕۆژگارە وەک تابۆیێک مابوویەوە کەسێک جگە لە چەن سەرداری ئێرانی نەیانوێرابوو هەوڵی هێرش و لابردنی و سڕینەوەی دەسەڵاتی خەلیفە ئیسلامیەکانی بەغدا بدەن.

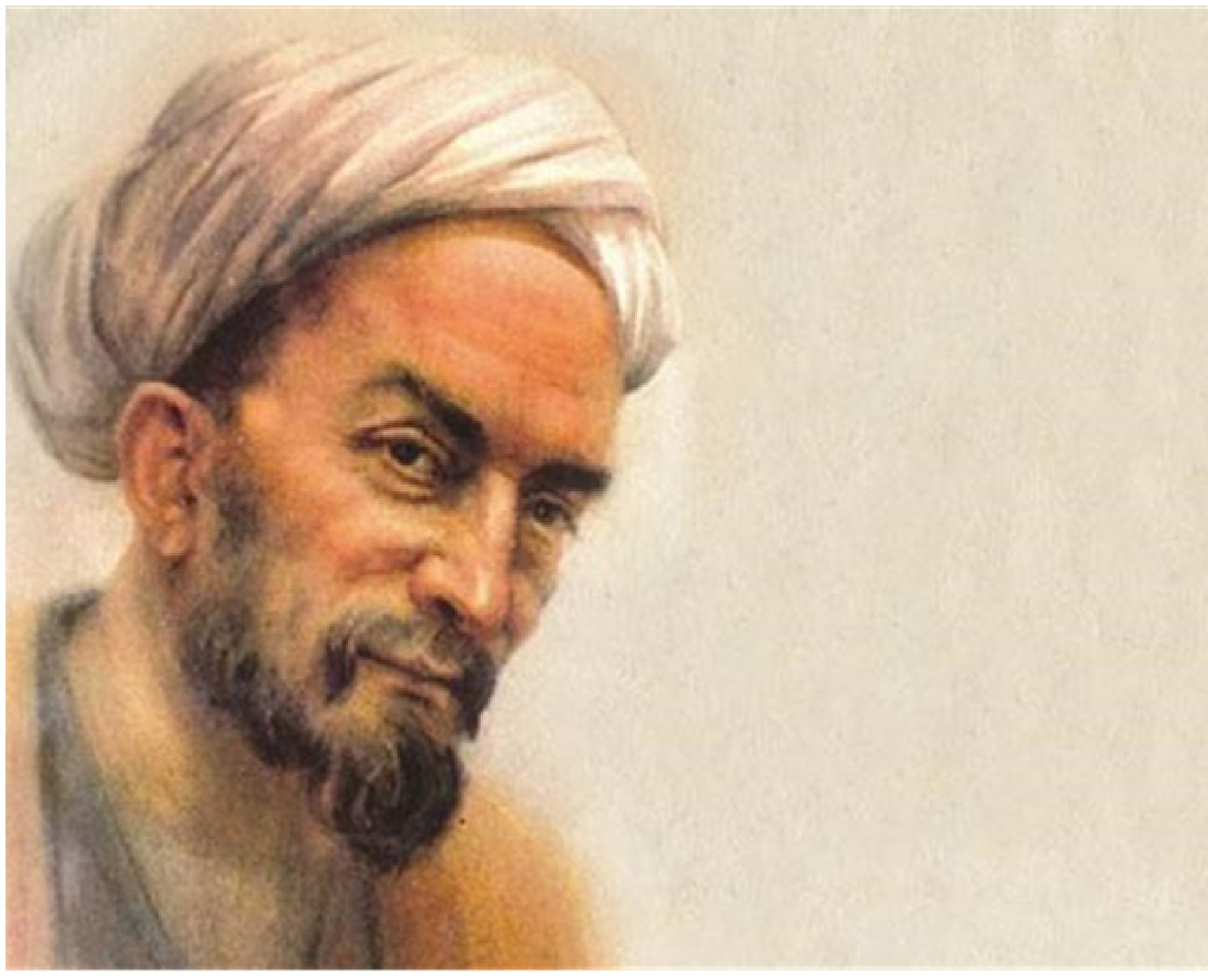

سەرەڕای ئەو هەموو نەهامەتی و بارودۆخە نالەبارە، بەڵام هەر لەم سەدانەدا (حەوت و هەشتی کۆچی) گەورە پیاوانیک وەک «نصیرالدین طوسی، قطب‌الدین شیرازی، قاضی بیضاوی، شریف جرجانی و ...» و لە بواری ئەدەب‌دا بلیمەتگەلێکی وەک سەعدی، مەولانا، سەلمان، حافیز و ... سەریان هەڵدا و نەیانهێشت چرای هەڵکراوی فەرهەنگ و زانستی ئێرانی بە تەواوی لە گڕ کەوێ و هەندێک لەو مەترسیانەی بەرەو رووی زانست و ئەدەب دەبوونەوە، کەمتر بێتەوە. ئەویش بە بۆنەی هەبوونی چەن پارێزگایێکی فەرهەنگی بوو کە لە خوارەوە سو وکە ئاورێکیان لێ ئەدەمەوە.

«سێ پارێزگای فەرهەنگی»

سێ ناوەندی دەسەڵاتدار وەک پارێزگایەکی فەرهەنگی لە هێرشەکە دەرباز بوون و نەکەوتنە بەر پەلاماری مەغوول. هەر بۆیە بوونە شوێنگەیەکی پارێزراو بۆ سەرهەڵدانی شاعیر و نووسەر و زانایانێکی گەورە کە جێ پێیان لە بەرەی زانست و ئەدەب‌دا دیارە.

یەکێک لەم پارێزگایانە، ئاسیای بچووک (ڕووم) بوە کە ئەو شوێنە توانی بە هۆی قەبوول کردنی ئیلایەتی مەغوولەکان، بە تەگبیری «غیاث‌الدین کیخسرو» ڕزگار بێ لە پەلاماری مەغوول و تاقمیکی زۆر لە هزرەوانانی لە خۆی‌دا بپارێزێ. وەک لە مێژوودا تۆمار کراوە کەسانێکی وەکوو «بهالدین محمدبلخی و هاورێکانی، شمس‌الدین محمد تبریزی، برهان‌الدین محقق ترمذی، سیف‌الدین محمدفرغانی، قاضی سراج‌الدین ارموی و ... » هەر لەو پارێزگایە درێژەیان بە تێکۆشانی خۆیاندا و بوونە سەرچاوەی هەڵقوڵینی ئاسەوارێکی دیار و بەرچاو و سەردەم‌ساز.

پایەگایەکی تر کە ڕۆڵێکی بەرچاوی لە پاراستنی دوا شوعلەکانی فەرهەنگی ئێرانی بینیوە، هێندوستان بوە لە ژێر دەسەڵاتی حاکمانی «غوور» کە بۆ خۆی دواجار بووە بنکەیەک بۆ سەرهەڵدانی شێواز و مەکتەبخانەیەکی بەرین لە مێژووی ئەدەبی فارسی‌دا کە بە «سەبکی هیندی» ناودێر کراوە. ئەو سەرزەمینەش تاقمێکی زۆری لە هێرش و کوشتن و برینەکەی مەغوول پاراست و بوو بە بنکەیەکی فەرهەنگی و تاراوگەیەکی هێمن بو هەندێ لە گەورەپیاوان کە لە ریزی ئەوان‌دا کەسانێکی وەک امیر روحانی، قاضی جلال‌الدین، شیخ محمد، قاضی منهاج سراج جوزجانی و ... دەبینین. تا ئەو ڕادەیەی کە سەدەی حەوتەم بە یەکێ لە سەدە سەرکەوتووەکانی زانستی و ئەدەبی بێتە ئەژمار و تەنانەت تۆمی فەرهەنگ و ئەدەب بەدەر لە سنوورەکانی ئێراندا بوەشێنن.

لەبەر ئەوەی ئەو دوو بنکەیە کەمتر بە بابەتی ئەم وتارەوە لە پێوەند دان، زورتر لە سەری ناچم و چی دی وازیان لێ دێنم و دێمە سەر پارێزگای فارس و هەندێ زورتر لێی ورد ئەبمەوە.

پارێزگای فارس و ئەتابەکەکانی شیراز:

هاوکات لە گەڵ هێرشەکەی مەغوول، «اتابک سعدبن زنگی» (٦٢٣-٥٩٩) دوایین ساڵەکانی پاشایەتی خۆی لە فارس‌دا تێدەپەڕاند و توانی بە هاورێ بوون لە گەڵ «محمد خوارزمشاه» و «غیاث‌الدین» و «جلال‌الدین منکبرنی» درێژە بە حکوومەتەکەی بدات و بە تایبەتی لە ساڵەکانی دوایی تەمەنی‌دا زۆرتر بەها بداتە سازکردنی مزگەوت و قوتابخانە و ئاوەدان کردنەوە. پاشان کوڕەکەی _اتابک ابوبکر_ (٦٥٨-٦٢٣) لە گەڵ سەردارەکانی «اکتای قاآن» کە لە ٦٣٢دا ئیسفەهانیان داگیر و وێران کردبوو، ڕێ هات و شیراز و ناوچەی فارسی لە هێرشەکە رزگار کرد و ئەم ڕاهاتنە لە گەڵ ئەو و پاشان لە تەک هەلاکۆخان، بوو بە هۆی پاراستنی فارس تا ئەو ئەو جێگەی ئەم دەڤەرە ببوە بنکەیەکی بە هێز بۆ پەرەسەندنی فەرهەنگ و ئەدەب و پەناگایەکی بژێو و هەرێمێکی ئەمن و ئارام بو هەندێ لە زانایان و پسپورانی ئەو سەردەمە.

«پاس اتابک» کوڕەکەی سەعد کە لە بارەگای هەلاکۆوە بەرەو پارس دەگەڕایەوە، زیاتر لە دوازدە ڕۆژی نەخایاند کە مرد و دەسەڵات کەوتە دەس کوڕە مێرمنداڵەکەی _محمدبن سعد_ و چونکە ئەویش بە زوویی مرد، موحەممەد کوڕی سولغور بە ماوەی هەشت مانگ بوو بە جێگر و بە هۆی زوڵم و زۆرەوە، قۆڵبەست برا بۆ لای هەلاکۆ و هەروەها براکەشی _سەلجوقشای کوڕی سولغور_ کە هێرشی بردە سەر ئێلخانەکان، کوژرا و پاشان یەکێ لە ژنەکانی بنەماڵەی سولغور بە ناوی ئەبەش خاتوون بوو بە خاوەن دەسەڵات و پاش ئەوەی بە فەرمانی هەلاکۆ لە مەنگوو تەیموور مارەیان کرد، بە شێوەیەکی رەسمی ئەو ناوچەیەش هاتە ژێر رکیفی دەسەڵاتی دەسەڵاتدارانی مەغوول و زوڵم و زۆر سەر لە نوێ هەڵگیرسایەوە.

هەر وەک پێشتر ئاماژەی پێ کرا، دەڤەری ژێر دەسەڵاتی ئەتابەکان ببوە هەرێمی هێمنایەتی و تا دوا ڕوژەکانی ئەوان هەر بەو شێوە مایەوە. «شمس‌الدین قیس رازی» یەکێک لەو زانایانە بوو کە لە کتێبەکەی خۆیدا باسی پەنابردنەکەی بۆ «مأمن فارس» ئەکات و ئەمە خۆی نیشان ئەدات کە ئەو هەرێمە تا چ ڕادەیەک کاریگەر بوە لە ڕاگرتن و پاراستنی ئەو بیرمەندانە و بنکەیەک بۆ ئەو شاعیر و نووسەرانەی کە لەوێ‌دا سەریان هەڵێناوە یان پەنابەر بوون.

شەمسی قەیس پاش ئەوەی هەندێ باس لە سەر میوانداری ئەتابەکی سەعد دەکات، ئاماژە بەوەش دەکات کە ئەتابەکەکان تا چ ڕادەیێک لە بواری ئاوەدانی و دەستەبەر کردنی هێمنایەتی بۆ خەڵکی ئەو ناوچەیە تێکۆشەر بوون و لە دووتوێی باسەکەی‌دا دیارە کە پارس چەن شوێنگەیەکی بژوێن و ئاوەدان بوە و پایەگایەکی بە هێز بۆ پاراستنی ئەو بلێسە نەکووژاوەی فەرهەنگ و زانست. هەر بەم بۆنەوە بوو کە یەکێ لە گەورەترین قسەزانان و قەڵەمەوانانی ئێران و جیهان توانی پاش گەڕانەوەی بۆ وەتەن، لە ژێر سایەی لاینگری و پشتیوانی ئەتابەکان‌دا دەرفەتی خوڵقاندنی ئاسەوارە بێ وێنەکانی خۆی بۆ بڕە خسێ.

ە هەیە و لە جیهانی واقیع‌دا ڕوویداوە ئەکات و لەم بوارەش‌دا هێن لە گەڵ خوێنەرەکەی ڕووراستە کە خوێنەر وائەزانێ لە گەڵ هەڤاڵێکی خۆی‌دا هاتۆتە ئاخاوتن و بەسەرهاتەکانی خۆی بێ کەم و کوڕی بۆ دەگێڕێتەوە.

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:
سید بهاءالدین حسینی
سردبیر: سید عبدالباسط شیخ احمدی
زیر نظر شورای سیاستگذاری
گرافیک: سوران پیرخضرانیان
ئالا در انتخاب و ویرایش مطالب آزاد است. مطالب چاپ شده لزوما نظر گردانندگان آن نیست.
گستره توزیع: کردستان، ایلام، کرمانشاه و آذربایجان غربی
آدرس: سنندج، حسن آباد، روبروی سرپرستی بانک مسکن
همراه: ٠٩١٨٣٧١٩٧٧٠
تلفکس: ٠٨٧٣٣٢٣٣٣٠٠
شماره تلگرام: ٠٩١٨٥١٦٥٥٣٤
چاپ پیام رسانه

دوهفته نامه فرهنگی-اجتماعی

نیمه اول مرداد ماه ۱۳۹۹

سید جمیل احمدی مدیرکل آموزش فنی و حرفه ای استان کردستان در جلسه شورای مهارت شهرستان بانه که با حضور بهزاد رحیمی نماینده مردم شریف شهرستان های سقز و بانه در مجلس شورای اسلامی و به ریاست اسماعیل رستم پور سرپرست فرمانداری این شهرستان برگزار شد با اشاره به لزوم ارائه آموزش های مهارتی متناسب با نیاز بازار کار در راستای اثر بخشی هرچه بیشتر این آموزش ها در فضای کسب و کار گفت : همسو سازی آموزش های مهارتی با تغییرات بازار کار را با جدیت رصد و پیگیری می کنیم .

خبر و گزارش

گذشت پنج ماه از شیوع ویروس کرونا در استان کردستان

ایسنا/کردستان پیش از ورود کرونا به کشور کسی فکر این حجم از متوفا و افراد بیمار را نمی‌کرد اما اکنون کم تا بیش کرونا ویروس با آن همه خطر کنترل و در جامعه عادی شده و در این میان ویروس کشنده تری کام مردم و سفره‌هایشان را هدف قرار داده و آن هم گرانی روز به روز کالاست.

پنج ماه از شیوع ویروس کرونا در استان کردستان که در وضعیت قرمز قرار دارد می‌گذرد و در این میان گرانی تمام اجناس، زنجیری از نگرانی بر دست و پای مردم افکنده است و هر روز شاهد افزایش قیمت‌ها هستیم.

این در حالی است که مسئولین کشوری و استانی اعلام کردند در زمان شیوع ویروس کرونا هیچ مشکلی در تأمین کالاهای اساسی موردنیاز وجود ندارد، درواقع مشکل مردم کمبود کالاها نیست بلکه گرانی سرسام‌آور و چند برابر شدن آن است.

گسترش کرونا و قرنطینه موجب تعطیلی بسیاری از کاسبی‌ها شده و مردم این استان با وضعیت نه‌چندان مناسب در این شرایط توانایی تهیه نیازهای اساسی خانواده خود را ندارند و نمی‌توانند حال و وضع این گرانی را تحمل کنند.

زاهد رضایی یک شهروند سنندجی و راننده تاکسی است این روزها با از دست دادن عزیزشان به دلیل ابتلا به کرونا دل‌ودماغی برای صحبت کردن ندارد اما بااین‌حال می‌گوید آمدن کرونا زندگی کردن را برای قشر ضعیف جامعه سخت‌تر کرده است.

او با نگاه کردن به جدول قیمت دلار در گوشی موبایلش، از صعود ارزش دلار در مقابل ریال می‌گوید و ادامه می دهد وقتی قیمت دلار این‌چنین افزایش پیدا می‌کند باید خود را برای وضعیتی از این بدتر آماده کرد چون همه اجناس به قیمت دلار بستگی دارد و به هر فروشگاهی که می‌رویم تا حرفی از افزایش قیمت ها به میان می آید، فروشنده به افزایش قیمت دلار اشاره می‌کند.

این شهروند از قیمت بالای بسته اینترنتی نیز گله‌می کند و می‌گوید درست است چند ماهی می‌شود که مدارس تعطیل است و برای سرویس مدرسه و خرید وسایل دیگر دو فرزندم هزینه‌ای نمی‌کنم اما طی این مدت چندین بار بیش از هزینه سرویس، بسته اینترنت برای آموزش مجازی خریداری کرده‌ام.

آقای رمضانی که شغل آزاد دارد، درباره گران‌فروشی‌ها می‌گوید: افزایش قیمت‌ها در این شرایط نامساعد اقتصادی، نیاز به کنترل دقیق و افزایش نظارت بر اصناف دارد، به‌ویژه اینکه بسیاری از این گران‌فروشی‌ها در فروشگاه‌های بزرگ و مراکز معتبر اتفاق می‌افتد که کنترل و نظارت بر مبادی عرضه بهتر می‌تواند رخ دهد.

او می‌افزاید: مردم از یک‌سو دل‌نگران کرونا و تبعات آن هستند و از سوی دیگر شیب پرشتاب قیمت‌ها، آن‌ها را در تأمین مایحتاج زندگی محتاج کرده است.

یک فروشنده مواد غذایی می‌گوید: روزبه‌روز شرایط سخت‌تر می‌شود و فروشمان به‌شدت پایین آمده درواقع نرخ‌ها روزبه‌روز در حال تغییر است.

این فروشنده می‌گوید: شرکت‌ها بار داخل انبارشان را به قیمت روز می‌فروشند و از طرفی قیمتی را که روی کالا درج‌شده، نمی‌توان عوض کرد و درنهایت آخرین فردی که جنس را می‌فروشد، سود ناچیزی می‌برد.

او می‌افزاید: شرکت‌ها می‌گویند برای تهیه مواد اولیه با توجه به نوسانات ارز، هرروز با مشکل مواجه و مجبوریم کالاهای داخل انبار را هم به‌روز بفروشیم.

یوسف جعفری مدرس دانشگاه نیز در این راستا، اظهار کرد: در این شرایط سخت کرونایی باوجود استرس و اضطراب آمار مبتلایان و جان‌باختگان، هرروز با افزایش چشمگیر قیمت دلار و طلا مواجه می‌شویم و خوب می‌دانیم که نرخ این دو به‌صورت آنی و مستقیم بر تمامی هزینه‌های زندگی ازجمله مواد غذایی اثر می‌گذارد.

وی با اشاره به گرانی سرسام‌آور و وضعیت مالی نامناسب مردم استان کردستان، افزود: سفره بسیاری از خانواده‌ها نه‌تنها کوچک که برچیده شده، پیامدهای این معضل فقط به این موارد معدود نمی‌شود لذا یکی از اثرات و پیامدهای گرانی و نبود چشم‌انداز روشن اقتصادی برای خانواده‌ها، کاهش زاد و ولد است.

این مدرس دانشگاه در کردستان، در ادامه با اشاره به اینکه نرخ زاد و ولد در ایران کاهشی شده است، بیان کرد: براساس آمارها میزان زاد و ولد در سال ۹۸ رکوردار کمترین میزان در ۵۰ سال اخیر بوده که این رقم در سال جاری به طرز فاجعه‌آمیزی قطعاً بیشتر کاهش پیدا خواهد کرد.

جعفری عنوان کرد: کاهش زاد و ولد، پیری جمعیت کشور، افت علمی، افت اقتصادی، افت شاخص‌های امنیتی و غیره را به دنبال دارد.

وی، ویروس کرونا و مشکلات ناشی از آن را علت اصلی افزایش غیرمنطقی برخی قیمت‌ها دانست و ذکر کرد: ویروس کرونا نیز به‌نوبه خود تأثیر بسزایی در افت شاخص‌های اقتصادی، گرانی، ورشکستگی و تعطیلی بنگاه‌های اقتصادی بزرگ و کوچک که منبع ارتزاق هزاران هزار جوان ایرانی و خانواده‌های آنان بوده، گذاشته و آن‌ها را به خیل بیکاران کشور اضافه کرده است.

این مدرس دانشگاه در کردستان، گفت: بحث‌های زیادی در خصوص پیامدهای گرانی و کرونا در جامعه صورت گرفته، درواقع تأثیرگذاری آن بر دولتمردان و تصمیم‌های آن‌ها را به افکار عمومی می‌سپارم اما ذکر یک نکته بسیار ضروری است که مردم ایران در سنوات گذشته بسیاری از مرارت‌ها، تلخی‌ها و کمبودها را دیده و چشیده که باپوست و استخوان لمس کرده‌اند پس شایسته است تدبیری گران و چاره‌ای کارساز برای این وضعیت اندیشیده شود.

جعفری افزود: یکی از دلایل تشدیدگرانی می‌تواند سوءاستفاده برخی از افراد از شرایط فعلی و نیاز مردم به بعضی از اقلام به‌ویژه اقلام بهداشتی و غذایی باشد و این منجر به گرانی شده است.

وی به گرانی آهن‌آلات نیز اشاره کرد و گفت: گرانی آهن‌آلات و لوازم ساخت‌وساز نیز علاوه برگرانی دلار و طلا که بر همه هزینه‌های زندگی سایه انداخته از ضعف نظارت نیز ناشی می‌شود.

این مدرس دانشگاه، خاطرنشان کرد: تخصیص ارز دولتی به مواد اولیه اقلام ضروری و موردنیاز همراه با نظارت جدی بر توزیع عادلانه آن اقلام در استان‌ها به‌ویژه استان‌های محروم‌تر، حذف دلالان و واسطه‌ها از بازار، اختصاص کمک‌های بلاعوض به صنایع، کارخانه‌ها، کارگاه‌ها و مشاغلی که در براثر کرونا لطمه دیده و بازار آن‌ها کساد شده است می‌توانند کمک‌کننده در این شرایط باشد.

جعفری گفت: کردستان نیز همچون سایر استان‌ها و به‌مراتب بیشتر از آن‌ها از این شرایط لطمه دیده و لازم است که دولت و ارگان‌های حمایتی تا اتمام این شرایط و بازگشت به روال عادی حمایت‌های مادی و غیرمادی خود را از اقشار آسیب‌دیده افزایش و سرعت داده و سایر نهادها و ارگان‌ها نیز به مسئولیت اجتماعی خود عمل کنند.

به گفته فرزاد سردارزاده، رئیس اداره بازرسی و نظارت صنعت و معدن استان کردستان، فروشندگان باید طبق قیمت روی کالا به مشتری اجناس بفروشند در غیر این صورت مرتکب تخلف خواهند شد و با آن‌ها برخورد قانونی می‌شود.

وی ذکر کرد: اگر بر چسب قیمت قدیمی روی هر کالای موجود در سطح عرضه باشد، فروشندگان مجاز نیستند که با افزایش قیمت و مخدوش کردن آن، محصولات خود را با قیمت بالاتر بفروشند چراکه جرم محسوب می‌شود.

سردارزاده به گرانی دوران کرونا اشاره کرد و افزود: عوامل و مولفه‌های متعددی در زمینه گرانی تأثیرگذار است در این راستا شیوع کرونا بخشی از این گرانی بوده که بازار را دچار رکود و کاهش تقاضا کرده که این خود روند افزایش قیمت را به وجود می‌آورد.

رئیس اداره بازرسی و نظارت صنعت و معدن استان کردستان، بیان کرد: افزایش و تغییر مکرر قیمت دلار، تأثیرات روانی این روزها در سطح بازار است که متاثر بر سطوح های مختلف قیمت‌ها شده است.

وی در پاسخ به این سوال که چرا با نوسان صعودی قیمت ارز، قیمت کالاها روند صعودی به خود می‌گیرد گفت: افزایش قیمت طلا، لوازم‌خانگی و موبایل بیشترین تأثیرگذاری را از قیمت دلار گرفته است، لذا شرکت‌های تولیدی نیز به جهت اینکه مواد خام خریداری کرده‌اند، محصولات خود را با قیمت جدید به فروش می‌رسانند.

سردارزاده با اشاره به بازرسی و نظارت بر روی قیمت‌ها، ذکر کرد: حجم واحدهای صنفی و صنعتی و تولیدی در سطح کشور زیاد است اما تعداد بازرس جهت نظارت قیمت ها نسبت به آن‌ها کم بوده و در این راستا تغییرات روزمره قیمت‌های موجب شده که نظارت و بازرسی تأثیری بر روی کاهش قیمت‌ها نداشته باشد.

وی گفت: همچنین برخی از افزایش قیمت ها توسط خود دولت اجرا می‌شود به‌عنوان مثل قیمت شکر، برنج، نان و غیره در سطح بازار تغییراتی ایجاد کرده که بازرسان در این زمینه نمی‌توانند با فروشندگان برخورد داشته باشند.

سردارزاده از مردم استان درخواست کرد با افزایش قیمت محصولات با سامانه ۱۲۴ تماس حاصل کنند که تیم بازرسی در صورت تخلف با آن‌ها برخورد کنند

آمار بالای بیکاری کردستان نتیجه عدم مهارت فارغ‌التحصیلان دانشگاهی است

معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع استاندار کردستان گفت: عدم مهارت فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و متناسب‌نبودن آموزش‌ها با نیاز بازار کار از جمله دلایل آمار بالای بیکاری در کشور و استان است به گزارش خبرگزاری فارس از سنندج، خالد جعفری صبح امروز در جلسه کارگروه توسعه اقتصادی استان، که دستور کار اول آن تبیین ضرورت توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای بر اساس نیاز بازار کار و نقش آن در توسعه اقتصادی بود، اظهار کرد: عدم مهارت فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و متناسب نبودن آموزش‌ها با نیاز بازار کار از جمله دلایل آمار بالای بیکاری در کشور و استان است چرا که فرد ماهر راحت‌تر می‌تواند کار پیدا کند.

بر آموزش مهارتی تاکید کرد و افزود: مهارت‌آموزی باید در راستای ایجاد اشتغال باشد. وی حضور بخش خصوصی در عرصه آموزش مهارت‌ها، اذعان داشت: اگر بخش خصوصی و دولتی با هم هماهنگی و هم‌افزایی نداشته باشند، موفق نخواهیم شد. معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع استاندار کردستان ادامه داد: همه برای ایجاد اشتغال پایدار در استان همت خود را مضاعف کنیم و نباید به شغل‌های فصلی دل‌خوش کنیم و در این راستا باید با برگزاری دوره‌های آموزش مهارتی از جمله در بخش‌های صنایع دستی، فرهنگی و هنری زمینه ایجاد اشتغال پایدار رافراهم کنیم.

جعفری با بیان اینکه حمایت از بخش خصوصی برای ایجاد اشتغال ضروری است، یادآور شد: باید در زمینه آموزش‌های مهارتی رویکرد جدیدی را پیش گرفته شود وبا تمام توان و نیز با برنامه‌ریزی دقیق در بخش ارتقاء سطح آموزش‌های مهارتی در این مسیر حرکت کرد.

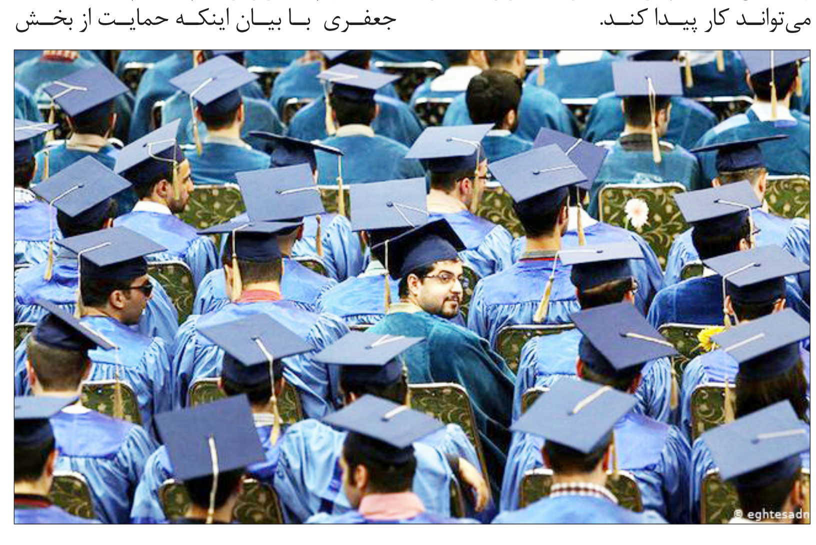

© eghtesadn

وی اضافه کرد: شاید نتوانیم با آموزش چند ماهه، نیروی ماهر و باانگیزه پرورش دهیم اما اگر آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها مهارت‌آموزی را در کنار آموزش‌های خود داشته باشند بسیار موفقیت‌آمیزتر خواهد بود.

معاون اقتصادی استاندار با اذعان به اینکه علاوه بر سازمان آموزش فنی حرفه‌ای تعدادی دیگر از دستگاه‌ها و نهادها در زمینه آموزش مهارت‌های مختلف فعال هستند، یادآور شد: باید انسجام و هماهنگی میان دستگاه‌ها وجود داشته باشد تا این تلاش‌ها به نتیجه برسد.

جعفری بر لزوم توجه هرچه بیشتر توجه

جعفری در مورد دستور کار دوم این جلسه که طرح جامع مهارت‌آموزی کارکنان وظیفه نیروهای مسلح بر اساس تفاهم‌نامه وزارت کشور و ستاد نیروهای مسلح بود، اظهار کرد: با توجه به تعداد زیاد این نیروها در استان ما، مهارت‌آموزی سربازان قطعاً اثربخشی بیشتری خواهد داشت لذا باید جدی‌تر گرفته شود.

کشور نیازمند آموزش های مهارتی

اشرف رسولی

اکثر قریب به اتفاق فارغ التحصیلان سیستم دوآل پس از طی دوره آموزشی، شغلی را به عنوان نیروی متخصص احراز می کنند و غالباً در آینده از امکانات ادامه آموزش استفاده می‌کنند. فارغ التحصیلان همچنین می‌توانند تحت شرایطی معین از نظام تمام وقت، دیپلم مدرسه عالی تخصصی را اخذ کرده و سپس، به تحصیلات آکادمیک بپردازند.

صاحب‌نظران معتقدند، تنها مسیر پیوند میان دانشگاه و بازار کار، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای است و نیروی ماهر و متخصص یکی از عوامل ملموس قدرت و توسعه‌یافتگی در جوامع امروزی به شمار می‌رود.

در جهان امروز با توسعه فناوری‌ها و تغییرات گسترده ناشی از آن بسیاری از کشورها از رویکرد اقتصاد مبتنی بر منابع به سمت اقتصاد مبتنی بر دانش و مهارت حرکت کرده‌اند و همین مساله موجب شده تا سه محور نوآوری، فناوری و شایستگی در روند توسعه و پیشرفت کشورها از اهمیت قابل توجهی برخوردار شود.

بر این اساس بسیاری از کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه به سرعت به سمت مهارت‌آموزی و تربیت نیروی کار ماهر رفته و از نقش راهبردی آموزشهای مهارتی در برنامه ریزی‌ها و سیاست‌گزاری‌های کلان خود سود برده‌اند.

رشد فزاینده جمعیت، میزان بالای بیکاری و مشارکت روزافزون در فعالیت‌های اقتصادی، تقاضاهای جدیدی را برای تربیت نیروی انسانی ماهر ایجاد کرده که این شرایط نیز به نوبه خود بر اهمیت و حساسیت این آموزش‌ها افزوده است.

هرم تحصیلی در کشورهای پیشرفته جهان به صورت ارائه ۳۰ درصد از آموزشها به شکل آکادمیک و تئوری و ۷۰ درصد به شکل عملی و مهارتی صورت می پذیرد که این امر مؤید اهمیت آموزشهای مهارتی و نقش این آموزشها در توسعه و پیشرفت کشور است. این در حالی است که در کشور ما بیش از ۷۰ درصد آموزش‌ها به شکل تئوریک و ۳۰ درصد به شکل عملی است.

دنیای مشاغل و حرفه‌ها بر خلاف گذشته با سرعتی باور نکردنی در حال تغییر است. بنابراین با توجه به پیشرفت سریع فناوری و به دنبال آن تغییر شرایط حرفه‌های گوناگون، ضرورت دارد نیروی انسانی همگام با مهارت‌ها و توانایی‌های جدید باشند تا از قطار سریع‌السیر فناوری جا نمانند. دنیای مدرن کسب و کار با مهارت‌های قدیمی و کلاسیک کنار نمی‌آید و هر لحظه نیاز به افرادی با توانایی‌های جدیدتر دارد. بنابراین توسعه امکانات و تجهیزات، ارائه خدمات و محصولات به روز بدون آموزش مهارت امکان پذیر نخواهد بود و با کسب آموزش های مهارتی در دنیای واقعی به این مهم دست خواهیم یافت. در دنیا حدود ۱۳ هزار عنوان شغل تعریف و شناسایی شده است، در حالی که در ایران تنها چهار تا پنج هزار شغل را دسته بندی کرده اند که باید در این زمینه شغل های زیاد دیگری در جامعه ایجاد شود و از آنجا که به این امر اعتقاد داریم که مهارت مساوی با اشتغال است، بنابراین بر روی حرفه آموزی در سطح جامعه و برای جوانان و خانواده ها باید تأکید بیشتری صورت پذیرد.

شغل های مورد نیاز کسب و کار بیشتر از نیروی فارغ التحصیلان دانشگاهی به افرادی با مهارت بالا نیازمند است و مهارت آموزی به جای مدرک گرایی باید تبدیل به دغدغه خانواده ها شود زیرا فراگیری آموزش های مهارتی نقش مهمی در رونق اشتغال، کارآفرینی و توسعه پایدار دارد و امروز بخش زیادی از فارغ التحصیلان به دلیل نداشتن مهارت بیکار هستند. فقر مهارتی ریشه در عواملی دیگر دارد و کسب مهارت راهگشای اشتغال آنان است. توسعه بی رویه دانشگاه‌های کشور و هجوم زیادی از جوانان به دانشگاه به خصوص در رشته‌های تحصیلی نظری از جمله معضلات فقر مهارتی به شمار می روند که تمامی این مسائل سبب می شود تا تعادل میان رشته های نظری و عملی و همچنین توازن میان عرضه و تقاضای نیروی انسانی در بازار کار از میان برود. امروزه جامعه به طرف مدرک گرایی در حال حرکت است که باید شایستگی ها و مهارت ها جایگزین این شیوه شود و بر همین اساس واحد مشاوره و رهگیری شغلی سازمان آموزش فنی و حرفه ای در این زمینه بسیار فعال شده است. باید دانست بسیاری از افرادی که مهارت می آموزند به طور الزامی جویای کار نیستند و چه بسا برای حفظ و ثبات شغلی که دارند تلاش می کنند و بر این پایه حرفه آموزی های موجود می تواند در این ثبات شغلی بسیار موثر عمل کنند.

اعضای هیات امنای دانشگاه علوم پزشکی کردستان معرفی شدند

با حکم سعید نمکی وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی و در اجرای بند ج ماده یک قانون تشکیل هیئت های امنا دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی اعضای هیات امنای دانشگاه علوم پزشکی کردستان معرفی شدند در احکام اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کردستان زمینه سازی برای استقلال دانشگاه در حوزه های آموزشی، پژوهشی و مالی و نظارت راهبردی در این مسیر از اهم وظایف ابلاغی برای اعضای هیئت امنا اعلام شده است.

با این حکم آقایان دکتر سید مهدی فرشادان، دکتر محسن فتحی، دکتر کیومرث داودی، دکتر حشمت الله صوفی مجیدپور، دکتر طیب قدیمی و سرکار خانم دکتر فریبا فرهادی فر به عنوان اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کردستان منصوب شدند

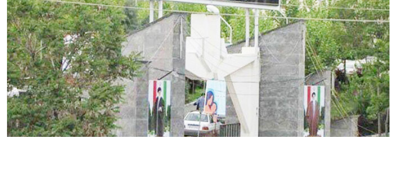

عمل شایسته ورزشکار دیواندره ایی در شرایط کرونایی

ایرنا- شینا مرادیان قهرمان تکواندوکاران نوجوان کشور مدال طلای مسابقات قهرمانی و ۱۰ میلیون ریال وجه نقد برای خرید تجهیزات پزشکی مورد نیاز بخش ایزوله بیمارستان امام خمینی (ره) اهدا کرد

مدیر بیمارستان امام خمینی (ره) دیواندره روز یکشنبه گفت: این کمک در راستای مهار ویروس کرونا و تامین نیازهای بخش ایزوله بیمارستان امام خمینی (ره) از سوی خانم مرادیان انجام شده است.

وی با قدردانی از این اقدام خیر و کار انساندوستانه افزود: از همه خیرین درخواست کمک برای جلوگیری از شیوع بیشتر ویروس کرونا داریم . شنیا مرادیان قهرمان تکواندو نوجوانان کشور هم گفت: همه ما وظیفه داریم برای مهار ویروس کرونا به کادر درمان کمک کنیم. وی افزود: مدال طلایی خود را که هفته پیش در مسابقاتی که به صورت آنلاین برگزار شده بدست آوردم امروز برای کمک به کادر درمان بخش ایزوله بیمارستان امام خمینی (ره) همراه با ۱۰ میلیون ریال وجه نقد به عنوان کار کوچکی در قبال فداکاری کارکنان این بخش هدیه کردم.

شهرستان دیواندره با جمعیت ۸۰ هزار نفری در ۸۵ کیلومتری شهر سنندج مرکز کردستان قرار دارد.